

2025-08-13 Nr. NV-1863

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-25-876(2) TAIS-24-14169(4)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL KOMPETENTINGŲ INSTITUCIJŲ, ATSAKINGŲ UŽ 2023 M. GEGUŽĖS 31 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES) NR. 2023/1115 TAIKYMĄ, PASKYRIMO“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Taip <input checked="" type="checkbox"/> Ne	Aplinkos ministerija	Pasirenkama <input checked="" type="checkbox"/> TAP <input type="checkbox"/> LRV pasitarimas <input type="checkbox"/> LRV posėdis <input type="checkbox"/> Nesvarstyta 2025-08-12	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Svarstyti TAP <input checked="" type="checkbox"/> Svarstyti LRV posėdyje (A dalyje) <input type="checkbox"/> Svarstyti LRV pasitarime <input type="checkbox"/> Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama <input type="checkbox"/> Taip <input checked="" type="checkbox"/> Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Projektas grindžiamas siekiu įgyvendinti Reglamentą (ES) 2023/1115, kuriuo siekiama sustiprinti ES indėlį stabdant miškų naikinimą ir alinimą pasaulyje ir taip prisidėti prie visuotinio miškų naikinimo mažinimo ir sumažinti ES indėlį į šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą ir pasaulio biologinės įvairovės nykimą. Jame nurodyta, kad valstybės narės paskiria vieną ar kelias kompetentingas institucijas, atsakingas už pareigų, kylančių iš šio reglamento, vykdymą. Reglamento (ES) 2023/1115 taikymo pradžia – 2025 m. gruodžio 30 d. Reglamente (ES) 2023/1115 nustatyta, kad, siekiant užtikrinti, kad rinkai nebūtų pateikiami ar eksportuojami atitinkami produktai iš tiekimo grandinių, susijusių su miškų naikinimu ir alinimu, atitinkami produktai neturėtų būti pateikiami, tiekiami rinkai ar neturėtų būti eksportuojami, nebent jie būtų nesusiję su miškų naikinimu ir pagaminti laikantis atitinkamų gamybos šalies teisės aktų. Taip pat nustatytos su atitinkamais produktais susijusios veiklos vykdytojų pareigos siekiant veiksmingai kovoti su pasaulio miškų naikinimu ir alinimu, skatinant tiekimo grandines, nesusijusias su miškų naikinimu. Reglamente (ES) 2023/1115 nustatyta, kad ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. valstybės narės pateikia visuomenei ir Europos Komisijai informaciją apie šio reglamento taikymą praėjusiais kalendoriniais metais.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Atsižvelgiant į institucijų veiklos patirtį atitinkamų produktų naudojimo priežiūros ir kontrolės srityse, taip pat žinias dėl atitinkamų produktų gamybos reikalavimų (atitikties teisės aktų reikalavimams), tiekimo grandinių, atsekamumo ir pan., Projektu siūloma:

- kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 taikymą jo I priede nurodytų atitinkamų produktų pateikimo ir tiekimo rinkai, eksporto srityje, **paskirti**:
 - **Aplinkos apsaugos departamentą** – kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 taikymą šių medienos ir medienos produktų pateikimo ir tiekimo rinkai, eksporto srityje:
 - priskiriamų Kombinuotosios nomenklatūros 4401 pozicijai „Malkinė mediena, turinti rąstgalių, pliauskų, šakų, žabų kūlelių arba panašų pavidalą“, išskyrus „medienos skiedros arba smulkiniai; pjuvenos, medienos atliekos ir atraižos, neaglomeruotos arba aglomeruotos ir turinčios rąstgalių, briketų, granuliu ar panašų pavidalą“, ir 4403 pozicijai „Padarinė mediena, nuo kurios nuskusta arba nenuskusta žievė ar balana arba kuri grubiai aptašyta ar neaptašyta“;
 - alyvpalmių aliejaus ir sojos produktų, kurie pagal pagrindinę paskirtį skirti kuro gamybai.
 - **Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą** – kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 taikymą šių produktų pateikimo ir tiekimo rinkai, eksporto srityje:
 - visų medienos ir medienos produktų, išskyrus aukščiau išvardytus;
 - gumos produktų;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

- galvijų, kakavos, kavos, alyvpalmių aliejaus ir sojos produktų, kurie pagal pagrindinę paskirtį neskirti maistui ir (ar) pašarams, išskyrus alyvpalmių aliejaus ir sojos produktus, kurie pagal pagrindinę paskirtį skirti kuro gamybai.

- **Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą** – kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 taikymą galvijų, kakavos, kavos, alyvpalmių aliejaus ir sojos produktų, *skirtų maistui ir (ar) pašarams*, pateikimo ir tiekimo rinkai, eksporto srityje.

➤ Pavesti:

- **Aplinkos apsaugos departamentui, Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai ir Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai** (toliau – kompetentingos institucijos) ne vėliau kaip iki kiekvienų metų kovo 1 d. informuoti Aplinkos ministeriją apie Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 taikymą praėjusiais kalendoriniais metais;
- **Aplinkos ministerijai** – koordinuoti Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 įgyvendinimą Lietuvoje. Gavus kompetentingų institucijų pateiktą informaciją, ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. pateikti visuomenei ir Europos Komisijai ataskaitą apie Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 taikymą praėjusiais kalendoriniais metais;
- **Muitinės departamentui ir kompetentingoms institucijoms** nuolat bendradarbiauti ir keistis informacija siekiant užtikrinti Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 įgyvendinimą.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Priėmus Projektą, kompetentingos institucijos turės tikrinti veiklos vykdytojus dėl atitikties Reglamente (ES) 2023/1115 nustatytiems reikalavimams. Atitiktis Reglamentui (ES) Nr. 2023/1115 reiškia:

- ES rinkai tiekiamas ar eksportuojamas produktas nesusijęs su miškų naikinimu;
- produktas pagamintas pagal atitinkamus gamybos šalies teisės aktus;
- į Europos Komisijos sukurtą informacinę sistemą dėl produkto pateiktas išsamaus patikrinimo pareiškimas, kuriuo patvirtinama, kad atlikus išsamų patikrinimą nustatyta, kad produktas nesusijęs su miškų naikinimu ir pagamintas teisėtai.

Numatoma, kad daugeliu atveju tai bus dokumentinis patikrinimas, tačiau, kompetentingai institucijai nusprendus (įvertinus galimos neatitikties Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 reikalavimams rizikas, dokumentinio patikrinimo rezultatų atskleistus trūkumus, ankstesnių patikrinimų rezultatus) ar kilus neaiškumų, galės būti vykdomi ir patikrinimai pas veiklos vykdytojus. Atsižvelgiant į tai ir pagal Muitinės departamento atnaujintus duomenis apie atitinkamus produktus importuojančių ir eksportuojančių veiklos vykdytojų skaičių 2024 metais, numatomas toks apytikslis patikrinimų kiekis kiekvienai institucijai:

- Aplinkos apsaugos departamentui kasmet reikės patikrinti apie 80 veiklos vykdytojų;
- Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai – apie 90 veiklos vykdytojų;
- Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai – apie 110 veiklos vykdytojų.

Reglamente (ES) Nr. 2023/1115 nustatyta, kad valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai įgaliojimų, funkcinės nepriklausomybės ir išteklių nustatytoms pareigoms vykdyti. Numatoma, kad patvirtinus Projektą ir paskyrus kompetentingas institucijas, joms paskirtoms funkcijoms (reglamentinių reikalavimų analizė ir taikymas, veiklos vykdytojų patikrinimai, duomenų analizė ir ataskaitų rengimas, konsultacijos ir komunikacija) įgyvendinti kasmet nuo 2026 metų reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų naujiems etatams įsteigti (pateiktas detalus poreikio vertinimas ir pagrindimas): Aplinkos apsaugos departamentui – **2 etatai (68 tūkst. Eur)**; Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai – **2 etatai (68 tūkst. Eur)**; Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai – **3 etatai (102 tūkst. Eur)**. Pažymima, kad, siekiant tinkamai pasirengti atlikti patikrinimus nuo 2025 m. gruodžio 30 d., kompetentingos institucijos minėtas funkcijas 2025 metais turės vykdyti optimizuodamos ir naudodamos turimus resursus, nes 2025 metams papildomoms funkcijoms finansavimas nesuplanuotas.

STEBĖSENA

Numatoma, kad bus stebimas Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 16 straipsnio 8–10 dalyse nustatytas kasmetinis patikrinimų skaičius:

- ne mažiau kaip 1 % veiklos vykdytojų iš mažos rizikos šalių;
- ne mažiau kaip 3 % veiklos vykdytojų iš standartinės rizikos šalių;

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

- ne mažiau kaip 9 % veiklos vykdytojų ir produktų kiekio iš didelės rizikos šalių.

Šių rodiklių stebėseną kasmet vykdys Aplinkos ministerija teikdama ataskaitas Europos Komisijai ir visuomenei apie Reglamento (ES) Nr. 2023/1115 įgyvendinimą. Trūkstant išteklių ar dėl kitų priežasčių, kurios daro poveikį patikrinimų skaičiui, kompetentingos institucijos bus atsakingos už atitinkamų tobulinimo veiksmų inicijavimą.

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ĮTRAUKIMAS

Projektas 2 kartus buvo skelbiamas TAIS derinti su suinteresuotomis institucijomis. 2025-06-27 Aplinkos ministerija organizavo darbinį pasitarimą su Žemės ūkio ministerijos, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos atstovais, kuriame nepavyko susitarti dėl šios tarnybos paskyrimo kompetentinga institucija. Vadovaujantis tarpinstitucinio pasitarimo sprendimais ir siekiant bendro sutarimo likusiais atvirais klausimais, Vyriausybės kanceliarija 2025-08-07 inicijavo susitikimą su suinteresuotomis institucijomis.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

- Projektas suderintas be pastabų su Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Aplinkos apsaugos departamentu. Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos, Muitinės departamento pateiktas pastabas. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba per nustatytą terminą išvados nepateikė.
- Neatsižvelgtos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos pastabos bei atsižvelgta iš dalies Finansų ministerijos pastaba buvo aptartos tarpinstituciniame pasitarime.
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų ar pasiūlymų Projektui neturėjo.
- Atsižvelgiant į tarpinstituciniame pasitarime išsakytas pastabas ir tarpžinybiniame susitikime pasiektus rezultatus, pakartotinai pateiktas Projektas, kuris patikslintas ir laikytinas suderintu darbo tvarka su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Valstybine vartotojų teisių apsaugos tarnyba ir Aplinkos apsaugos departamentu.
- Klausimą aptariant 2025 m. rugpjūčio 12 d. tarpinstituciniame pasitarime pastabų patikslintam projektui nebuvo.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Saulius Gaigalas

EPG